

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 3 grudnia 2025 r.

Poz. 7059

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NPII.4131.1.661.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 28 listopada 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XVIII/155/25 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 30 października 2025 r. w sprawie zmiany uchwały nr XI/99/15 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świętochłowicach, w części określonej w § 1 ust. 2 uchwały zmieniającej w zakresie w jakim nadaje nowe brzmienie § 7 pkt 2 i 3 statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętochłowicach stanowiącego załącznik do uchwały nr XI/99/15 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świętochłowicach, jako sprzecznej z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483), dalej jako: „ustawa”, w związku z art. 2 i art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja RP”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 30 października 2025 r. Rada Miejska w Świętochłowicach przyjęła uchwałę Nr XVIII/155/25 w sprawie zmiany uchwały nr XI/99/15 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świętochłowicach.

W podstawie prawnej uchwały wskazano przepis art. 11 ust. 2 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 31 października 2025 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała w części jest niezgodna z prawem i powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego w tej części – z przyczyn opisanych poniżej.

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych *Jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności*. Statut jest zatem podstawą działania gminnej jednostki budżetowej, jaką jest ośrodek pomocy społecznej i winien on zawierać wszystkie elementy wymienione w tym przepisie. Ustawodawca wskazał bowiem niezbędne minimum, które bezwzględnie musi się znaleźć w statucie jednostki budżetowej, o czym świadczy użyte w tym przepisie sformułowanie „w szczególności.” Oznacza to, że możliwe jest określenie w statucie innych, nie wymienionych w tym przepisie zagadnień, jednak należy pamiętać, aby zawsze statut swym zakresem przedmiotowym w całości odpowiadał treści art. 11 ust. 2 ustawy.

Dodatkowo, z przepisu art. 110 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej wynika, że: *Zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej lub centra usług społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych*.

Uchwała podjęta w sprawie statutu gminnej jednostki budżetowej, jaką jest Ośrodek Pomocy Społecznej jest aktem prawa miejscowego w rozumieniu art. 40 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z jego treścią na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy, w tym w zakresie wewnętrznego ustroju gminy oraz jednostek pomocniczych a także organizacji urzędów i instytucji gminnych. Organ stanowiący podejmując uchwałę nadającą statut jednostce budżetowej musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym, jak również wyczerpać zakres upoważnienia ustawowego, na podstawie którego podejmuje uchwałę, w kwestiach uznanych przez ustawodawcę za istotne dla prawidłowego prowadzenia działalności centrum.

Organ nadzoru wskazuje, że w państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Przekroczenie kompetencji przez Radę przy podejmowaniu ww. uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały w zakresie, w którym przekroczono przyznane kompetencje. Wobec powyższego przepis Konstytucji RP zawiera normę zakazującą domniemywania kompetencji organu i tym samym nakazuje, by wszelkie działania organu władzy publicznej były oparte na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej.

Zgodnie z § 1 przedmiotowej uchwały *W statucie Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętochłowicach stanowiącym załącznik do uchwały nr XI/99/15 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świętochłowicach, zmienionym uchwałą nr XVII/186/16 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 28 stycznia 2016 r., uchwałą nr XXIII/218/16 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 02 czerwca 2016 r., uchwałą nr XXXVII/307/17 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 31 maja 2017 r., uchwałą nr XLI/338/17 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 27 września 2017 r. oraz uchwałą nr XXIII/186/19 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 23 grudnia 2019 r. wprowadza się następujące zmiany:*

2. § 7 otrzymuje nowe brzmienie:

2) wykonywanie innych zadań z zakresu przepisów określonych w § 1 niniejszego Statutu, w porozumieniach zawartych z organami administracji publicznej, związkami wyznaniowymi i innymi podmiotami,

3) wykonywanie innych zadań wynikających z uchwał Rady Miejskiej w Świętochłowicach i zarządzeń Prezydenta Miasta Świętochłowice.”

Rada Miejska powyższym przepisem statutu stworzyła otwarty katalog zadań Ośrodka Pomocy Społecznej, a tym samym umożliwiła realizowanie przez Ośrodek innych zadań nieprzewidzianych w przedmiotowej uchwale.

Zawarcie w Statucie powyższego postanowienia (§ 7 ust. 1 i 2 statutu w nowym brzmieniu) powoduje, że podmiot inny niż rada gminy będzie mógł doprecyzować nieprzewidziane przez niniejszą uchwałę zadania jednostki budżetowej. Jednocześnie jednak ustawodawca wprost zastrzegł, że o przedmiocie działalności gminnej jednostki budżetowej decyduje organ stanowiący gminy w drodze nadanego przez siebie statutu tej jednostki. Zgodnie bowiem z art. 11 ust. 2 ustawy *Jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności*. Dopuszczenie zatem możliwości powierzenia takiej jednostce do realizacji innych zadań, nie wymienionych w statucie, w innym trybie, niż zmiana statutu tej jednostki, musi zostać uznane za działanie naruszające obowiązujący porządek prawny, tj. art. 2 Konstytucji w związku z art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Organ nadzoru podkreśla, że regulacje zawarte w statucie powinny być jasne, czytelne i przejrzyste. Określenie przedmiotu i podstaw działania jednostki budżetowej należy zaliczyć do istotnych postanowień statutu, które powinny zostać uregulowane w sposób precyzyjny – tak, aby nie zachodziły wątpliwości co do tego, jakie zadania jednostka ta będzie wykonywała oraz jakie są jej podstawy działania. Kwestionowane postanowienie Statutu nie spełnia powyższych standardów.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XVIII/155/25 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 30 października 2025 r. w sprawie zmiany uchwały nr XI/99/15 Rady Miejskiej

w Świętochłowicach z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie nadania statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świętochłowicach – w części określonej na wstępie, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz